

Krzysztof Garbacz

Grzybów, gm. Staszów, woj.
tarnobrzeskie. Stanowisko 1

Informator Archeologiczny : badania 19, 95-96

1985

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

GRODEK, gm. Bratńiszów
woj. zamojskie
Stanowisko 1C

Uniwersytet im. Marii Curie-Skłodowskiej
Katedra Archeologii
w Lublinie

Badania prowadził zespół pod kierownictwem dr. Andrzeja Kokowskiego. Finansowało BMDZ w Zamościu. Drugi sezon badań. Cmentarzysko grupy maskonęckiej z młodszego okresu wpływów rzymskich, osada i cmentarzysko kultury wolińsko-lubelskiej ceramiki malowanej, osada kultury pucharów lejkowatych, osada kultury strzyżowskiej, ślady osadnictwa kultury ceramiki sznurkowej, grupa czerniczyńska z okresu przedrzymskiego.

Badania łącznej powierzchni 201,75 m², przy długości wykopów 55,5 m, pozwoliły określić południowy zasięg cmentarzyska. Powierzchnię obiektu można oszacować na ok. 25 arów.

Odkryto 28 grobów. Wśród nich był jeden ciałopalny, jeden symboliczny i pozostałe szkieletowe. W ostatniej grupie znajdowało się siedem pochówków osesaków i niemowląt bez wyposażenia oraz pięć grobów dzieci z wyposażeniem. Wśród pochówków osobników dorosłych znaleziono sześć grobów z całkowitymi szkieletami i dziewięć z częściowymi.

W obrębie trzech jam grobowych stwierdzono wkopy - w jednym przypadku miał on być może charakter rabunkowy /grób 19/.

W grobie nr 30 wystąpił zespół składający się z grzebienia typu VII Thomas, masywnej sprzączki brązowej ze akwuką i pogrubiałą ramą, sprzączki żelaznej i górnej części okucia końca pasa z brązu, rzdobionego koncentrycznymi kołkami. W grobie 42 znaleziono wśród rytualnie połamanych kości kompletny szkielet dużego słońcia. W kilku grobach stwierdzono długie sznur paciorków. W grobie nr 28 sznurowi z 66 paciorków towarzyszyły dwie zapinki w typie "Bügelknopfibein".

Ze starszych zespołów na uwagę zasługuje grób kultury wolińsko-lubelskiej ceramiki malowanej. Zawierał pochówek dorosłego osobnika leżącego na prawym boku głową na południe, z dłońmi złożonymi przy twarzy, z podkurczonymi nogami, przy których stały trzy naczynia. Za głową stały dwa dalsze naczynia, natomiast w okolicy biodra leżały dwa trójkątne grociki.

Materiały znajdują się w Katedrze Archeologii UMCS.

Badania będą kontynuowane.

GRZYBÓW, gm. Siaszów
woj. tarnobrzeskie
Stanowisko 1

Biuro Badań i Dokumentacji Zabytków
w Tarnobrzegu

Badania prowadził mgr Krzysztof Garbacz. Finansowało BMDZ w Tarnobrzegu. Pierwszy sezon badań. Cmentarzysko ciałopalne z okresu wpływów rzymskich /B₁-B₂, C₁/.

Cmentarzysko odkryto podczas wybierania ziemi na szczyście wzniesienia, usytuowanego w pobliżu budynków barowych Kopalni Siarki w Grzybowie. Natrafiono wtedy na zniszczone groby popielnicowe oraz ślady konstrukcji kamiennych. Z grobów tych uratowano dwa duże fragmenty naczyń z ceramiki czarnej, grafitowanej. Wstępne badania ratownicze potwierdziły istnienie cmentarzyska ciałopalnego popielnicowego.

Ratownicze badania wykopaliskowe przeprowadzono na działce o pow. 25 m² i rozpoczęto eksplorację dwóch następnych.

W działce B, na głębokości 40 cm, odsłonięto silnie przepaloną warstwę o zabarwieniu rdzawo-ceglastym i czarnym, zawierającą bogaty materiał archeologiczny w postaci wyrobów z brązu /zapinka, fragmenty nieokreślonych, stopionych przedmiotów/, żelaza /sprzączka do pasa, guzik /?/, fragmenty silnie skorodowanych przedmiotów i ceramiki /b. dużo drobnych skorup/. Warstwę tę o miąższości ok. 10 cm, zawierającą pozostałości stosu pogrzebowego, datuje się na okres C₁.

Poniżej tej warstwy, na głęb. 50-90 cm, odkryto 6 grobów ciałopalnych, w tym 5 popielnicowych i 1 bezpopielnicowy.

W grobie nr 3 jamowym wypełnionym przepalonymi kośćmi odkryto okucia skrzyńca, przęśliki, 2 fibule, kubek. W grobie nr 4 znajdowały się 3 popielnice, obsypane resztkami stosu, ustawione nad brukiem kamiennym. Z popielnic wydobyto: 2 noże, okucia żelazne, 2 miseczki. Między popielnicami 1 i 2 odkryto, leżący na kamieniu, jeden grot oszczepu, natomiast spod popielnicy 1 wydobyto nóż oraz wbiły ukośnie drugi grot /OWR B₁/.

Oprócz grobów odsłonięto także konstrukcje kamienne, występujące na obszarze całej działki. Na jednym z kamieni znaleziono przepalone umbo, datowane na okres B₁. Na uwagę zasługuje również fakt odkrycia 2 intencjonalnych pochówków zwierzęcych, usytuowanych w pobliżu grobu nr 3. Pochówek 1 znajdował się w jamie wypełnionej czystą gliną. Na głęb. 1 m odsłonięto fragment szkieletu psa /?/. Pod szkieletem znaleziono żelazną zapinkę. W warstwie zawierającej kamienie, ułożone w półokrąg, odsłonięto pochówek 2 w postaci porozrzuconych kości zwierzęcych oraz 2 większych fragmentów szkieletów: zwierzęcia oraz prawdopodobnie ptaka.

Wyniki dotychczasowych badań archeologicznych wskazują na rozwój cmentarzyska dwufazowego w okresach B₁-B₂ oraz C₁. Odkryte pochówki zwierzęce należy łączyć z fazą starszą.

Materiały po opracowaniu zostaną przekazane do Muzeum Okręgowego w Sandomierzu, natomiast dokumentacja złożona w BHIÖZ w Tarnobrzegu.

Badania będą kontynuowane.

HŁOMCZA, gm. Sanok
woj. krośnieńskie
Stanowisko I

patrz
okres halaztycki

HRUBIESZÓW-PODGÓRZE, gm. Hrubieszów
woj. zamojskie
Stanowisko IA

Konserwator Zabytków Archeologicznych
Biuro Badań i Dokumentacji Zabytków
w Zamościu

Badania prowadziła mgr Ewa Banastewicz. Prace finansował WKZ w Zamościu. Trzeci sezon badań. Osada z okresu wpływów rzymskich oraz cmentarzysko kultury strzyżowskiej.

Badaniami objęto ogółem powierzchnię 700 m² na osadzie oraz 57,25 m² na cmentarzysku kultury strzyżowskiej.
Na osadzie z okresu wpływów rzymskich odkryto dalsze 32 obiekty związane z jej funkcjonowaniem, były to doły słupowe zawierające niejednokrotnie drewniane fragmenty konstrukcji w ich bliskim sąsiedztwie stwierdzono skupiska polepy. Jedno ze skupisk /ob. nr 75/ zawierało srebrną zapinkę o konstrukcji kuszowej z podwiniętą nóżką. Skupiska polepy i dołki słupowe są prawdopodobnie elementami dużej budowli słupowej o szerokości 12 m ze ścianą wewnętrzną. Symetrycznie po obu stronach ściany wewnętrznej wystąpiły dwie jamy w rzucie prostokątne 2 x 2,5 m, jedna z nich była wyłożona drewnem.
Budowlę słupową od półziemianki /ob. nr 60/ oddzielał rowek /ob. nr 61/ szerokości do 1 m, w którym z kolei znajdowała się jama zawierająca dwa szkielety świni /ob. nr 61A/. Obiekt 60 - półziemianka o wym. w rzucie 5 x 4,5 m otoczona była sześcioma dołkami po słupach, wewnątrz zaobserwowano także ślady małych dołków posłupowych. W wypełnisku obiektu znajdował się warsztat tkacki /siedem niewypalonych ciężarków tkackich/ ponadto wystąpiły: przęśliki, narzędzia kościane, półwytwór grzebienia, klucz żelazny do skrzyni, niewielki fragment szkła pochodzącego z naczynia, fragment paciorka szklanego, dwie fragmentarycznie zachowane zapinki żelazne oraz fragmenty naczyń glinianych głównie leptonych w ręku. Obiekt ten na podstawie pozyskanych materiałów można datować na okres C₂-D okresu wpływów rzymskich.

Na cmentarzysku kultury strzyżowskiej odkryto cztery następne groby zawierające szczątki ludzkie. Grób IV posiadał bogate wyposażenie - cztery naczynia, pięć paciorków "fajansowych", grodek, złamany sierp krzemienisty z surowca wołyńskiego; szkielet ułożony był na wznak z głową na zachód, grób VII o tej samej orientacji nie zawierał wyposażenia. Natomiast zmarły w grobie V ułożony był na brzuchu z głową na południe w jamie grobowej znajdowało się naczynie oraz dwa paciorki "fajansowe", w jamie grobu VI o orientacji także N-S natrafiono na niekompletny szkielet ludzki.

Badania będą kontynuowane.

INOWROCLAW
woj. bydgoskie
Stanowisko 100

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
Instytut Prahistorii
Zespół Badań Kujaw
w Poznaniu

Badania prowadził zespół pod kierownictwem doc. dr hab. Aleksandry Cofty-Broniewskiej. Finansowało BHIÖZ w Bydgoszczy. Czwarty sezon badań. Osada kultury przeworskiej.

Po wstępnym rozpoznaniu chronologii i charakteru zaosiedlenia stanowiska w latach ubiegłych /1977, 1982-83/ przystąpiono do badań szerokopłaszczyznowych.

Wykopy /nr 23-24/ zlokalizowano w centralnej i północnej strefie osady. Ogółem odsłonięto powierzchnię 1,780 m², wydzielając 78 następujących obiektów:

- 8 budynków mieszkalnych. Wszystkie reprezentują typ obiektów z częścią powierzchni zagłębioną w ziemi, o ścianach wzniesionych w konstrukcji słupowej /ob. 71/, bądź zrębowej? /ob. 50, 73, 81, 84, 115/;
- 10 palenisk;
- 9 jam. Dwie spośród nich, odznaczające się znaczną wielkością, a także posiadaniem dna znacznie poniżej /obecnego/ lustra wody, pełniły mogły funkcję piwniczką do przechowywania produktów wymagających chłodzenia;
- 51 dołków posłupowych. Część dołków daje się połączyć w pewne układy "funkcjonalne" /ściany budynku mieszkalnego, zarys domniemanej budowli gospodarczej, ogrodzenia/;